

Magiskt svassande kring Anna

Kan man beskriva en människa från början till slut? Berättaren i Kerstin Strandbergs nya roman tror det, och fastnar för Anna. Resultatet: en sällsam och rolig bok som ibland rent av blir elektriskt lycklig.

Kerstin Strandbergs nya roman är en magisk bok. Och en mycket lurig text. Den svassar omkring och inbjuder till en bestämd tolkning, för att sedan till synes nyckfullt vända och peka ut en annan läsart. Letar ni efter en roman där ni ska sitta still och mysa, får ni ta någon annan. Strandbergs historia bjuder upp till ett dansnummer av sällsamt rörligt slag, så lyssna uppmärksamt på musiken. Jag har inte haft så roligt på årtal.

”En obeskrivlig människa” handlar om en kvinna, hon heter Anna, som blir funnen i ett franskt trapphus, springande på väg ner från gynekologen, med tvillingar i magen. Den som finner henne är romanens berättare som efter ett besök i Paris katakomber – där hon överväldigades av dödens stora antal – har givit sig själv ett uppdrag. Hon ska finna en levande människa och ”beskriva henne från början till slut”.

Det är svårare än hon tror att finna den rätta. Alla verkar ”så gränslöst outtömliga i all sin skrovlighet”. Hon förstår att hon måste sänka sina anspråk och nöja sig med en något så när beskrivbar individ. Varför just Anna blir vald är höljt i dunkel; kanske beror det på hennes runda ansikte eller att klänningen är knäppt därbak. Hon kan vara en sådan som tycker om att bära sina kläder bak och fram.

Berättaren följer henne genom livet, både på gatuplanet och i andanom. En levnadsbeskrivning – ja, romanen kan definitivt kallas för det. Undersökningen går också bra, av skapandets villkor eller den som berättaren utför i akt och mening att förstå sig på vänskap mellan människor. Och värme; ett begrepp hon bara har hört sin fysiklärare använda.

Det är som sagt en lurig text att artbestämma, men så vital och – där den är glad – nästan elektriskt lycklig. Strandberg har ett förunderligt språk. Hon kommer in i syntaxen bakifrån och rumsterar om, och jag kommer att tänka på en dialekt från en helt okänd socken. Eller Birgitta Lillpers. ”Här kommer nu ett avsnitt om en kvast, det är inte särskilt långt.”

Det må så vara att den gåtfulla berättaren är helt beroende av vad Anna tar sig för, hon styr ändå historien, lägger sig i och kommenterar. Dessa människomönster ”som ska studeras och beskrivas i all oändlighet, hur roligt är det?” Vem som är objekt och vem som är subjekt är osäkert, lika osäkert är att påstå att det är meningen. Men jag tror det. Att uttömmande beskriva en isolerad individ är omöjligt. Förr eller senare hamnar vi hos någon annan ute i den ”världsomfattande verkligheten”. Men medan beskrivningen pågår och ligger i Kerstin Strandbergs händer uppstår självlysande ögonblick.

MARIE PETERSON